

Obsah

Předmluva	9
I. Mikrobiologie zakysaných a kvašených mlék (Ing. Dr. Miloš Teplý)	11
1. Všeobecná mikrobiologie fermentovaných mlék	11
2. Význam čistých mlékařských kultur	12
3. Hlavní zásady pěstování čistých kultur a zákysů	14
4. Čisté mlékařské kultury používané při výrobě zakysaných mlék a mléčných výrobků	17
a) Čistá kultura smetanová	17
b) Čistá kultura jogurtová	24
c) Čistá kultura acidofilní	29
d) Čistá kultura keřřivá	31
e) Čisté kultury pro zakysaná sušená mléka	33
5. Ostatní mikroflóra kysaných mlék a mléčných výrobků	33
II. Výživné, dietetické a léčivé účinky ušlechtilé zakysaných a zkvašených mléčných výrobků	35
1. Význam mléka jako potraviny a možnosti zvyšování jeho spotřeby (Ing. Dr. Miloš Teplý)	35
2. Směry a možnosti dieteticko-léčivého využívání ušlechtilé zakysaných mlék a mléčných výrobků (Ing. Dr. Miloš Teplý)	38
3. Acidofilní mléčné výrobky z hlediska léčebných účinků (MUDr. Čestmír Kalina, CSc.)	41
III. Průmyslová výroba kysaných a zkvašených mléčných nápojů (Ing. Bohumil Hylmar)	49
1. Konzumní a odstředěné mléko kysané	52
2. Kysané a šlehané podmáslí	54
3. Zahuštěný smetanový zákys	58

4. Smetana kysaná	59
5. Acidofilní mléko plnotučné a odstředěné	61
6. Jogurt	64
7. Kefír	72
8. Kysaná mléka sušená	76
9. Ostatní kysané a zkvašené mléčné nápoje	76
IV. Výroba zakysaných a zkvašených mlék v závodech společného stravování (Věra Rumlová)	78
1. Úkoly jednotlivých typů prodejen mléčných výrobků	78
2. Všeobecné zásady výroby	84
3. Vlastní výrobní postupy	88
4. Další úprava zakysaných mlék a smetan a jejich ochucování .	92
a) Sycením zakysaných mlék kyslíčnickem uhličitým	93
b) Kombinace několika druhů kyšek	93
c) Ochucováním kyšek	93
5. Použití zakysaných a zkvašených mléčných výrobků v závodech společného stravování	94
a) Úprava zakysaných a zkvašených mlék	94
b) Použití zakysaných a zkvašených mlék k přípravě studených a teplých jídel	99
V. Příprava dietetických a léčivých mléčných výrobků v dietních kuchyních zdravotnických zařízení (Ing. Dr. Miloš Teplý)	111
1. Účel výroby a význam používání kysaných mléčných výrobků ve zdravotnických zařízeních	111
a) Všeobecné podmínky přípravy různých druhů dieteticko-léčivých výrobků	112
b) Používání čistých kultur tekutých, sušených i tabletových	114
2. Vlastní způsob přípravy zakysaných mléčných výrobků v dietních kuchyních ústavů zdravotnických zařízení	116
a) Zakysané a zkvašené tekuté mléčné výrobky	116
b) Dietetické a léčivé pasty	123
c) Technická minima pro výrobu dieteticko-léčivých zakysaných mléčných výrobků v dietních kuchyních	124
VI. Domácí výroba zakysaných a zkvašených mlék a jejich použití k přípravě jídel a nápojů	128

1. Význam a možnosti domácí výroby zakysaných mléčných výrobků a jejich použití při přípravě jídel a nápojů (Ing. Dr. Miloš Teplý)	128
2. Výroba zakysaných a zkvašených mléčných výrobků v domácnosti (Ing. Dr. Miloš Teplý)	130
a) Suroviny, jejich ošetření, technické zařízení a pomůcky	130
b) Návody na domácí výrobu dieteticko-léčivých zakysaných mlék a mléčných výrobků	132
3. Použití zakysaných mlék k přípravě mléčných nápojů a jídel v domácnosti (Věra Rumlová)	149
VII. Posuzování a kontrola jakosti kysaných a zkvašených mléčných výrobků (Ing. Bohumil Hylmar)	172
Literatura	185